

บทที่ ๔

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาพระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชนของสุชีพ ปุญญานุภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระไตรปิฎก และศึกษาพระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชนของสุชีพ ปุญญานุภาพ ในเชิงพัฒนาการ จึงขอเสนอเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

๔.๑ สรุปผลการวิจัย

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาพระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชนของสุชีพ ปุญญานุภาพในเชิงพัฒนาการ สรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

๑. การศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระไตรปิฎก ปรากฏผลดังต่อไปนี้

การสืบทอดพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่ได้มีการจดบันทึกแต่แรกเพียงแต่เป็นการท่องจำ ซึ่งเรียกว่า “มุขปาฐะ” และยังไม่มีคำว่า “พระไตรปิฎก” หลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงมากมายนั้นพระสงฆ์ก็ต่างคนต่างจำไม่มีการรวบรวมหรือจัดเป็นหมวดหมู่ เมื่อพระพุทธองค์ปรินิพพานได้ ๓ เดือน จึงได้ทำสังคายนาพระธรรมวินัย พระวजนะจึงได้รับการรวบรวมเป็นระบบขึ้น ซึ่งต่อมาก็มีการสังคายนาอีกหลายครั้งในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา ประเทศไทยได้มีการชำระและตีพิมพ์พระไตรปิฎกหลายยุคหลายสมัยเช่นกัน เริ่มจากสมัยล้านนา ถึงสมัยรัตนโกสินทร์ และสมัยรัชกาลปัจจุบัน โปรดให้มีการสังคายนาพระธรรมวินัย เนื่องในมงคลดิถีพระชนมายุครบ ๕ รอบ และยังมีผลงานการแปลพระไตรปิฎกและคำอธิบายจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย คือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจำนวน ๔๕ เล่ม และมหาวิทยาลัยราชวิทยาลัยอีก ๙๑ เล่ม

๒. การศึกษาพระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชนของสุชีพ ปุญญานุภาพในเชิงพัฒนาการพบว่า พระไตรปิฎกฉบับประชาชนของสุชีพ ปุญญานุภาพ เริ่มด้วยการแปลเนื้อหาพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีรวมทั้งหมด ๔๕ เล่ม เป็นภาษาไทยแล้วย่อความเนื้อหาดังกล่าวที่เป็นประเด็นหลักสำคัญๆ รวบรวมเป็นพระไตรปิฎกฉบับประชาชนจำนวน ๕ เล่ม และต่อมามีการปรับรวมเนื้อหาทั้ง ๕ เล่ม เป็น ๑ เล่ม เพื่อความสะดวกในการจัดการเก็บรักษาและง่ายต่อการอ่านและทำความเข้าใจ

เข้าใจในเวลารวดเร็วกว่าอีกทั้งยังเห็นความสำคัญของเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น และมีรูปแบบการเขียนและการนำเสนอ รวมถึงลักษณะการเขียนและลักษณะการนำเสนอที่สรุปได้ ดังนี้

๒.๑ รูปแบบการเขียนด้วยข้อความเฉพาะที่สำคัญ ที่มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระ ด้วยการยึดหลักทำให้ง่ายเป็นพื้นฐาน คำนึงถึงความจำเป็นทางวิชาการดังกรณีศัพท์บัญญัติเป็นภาษาธรรมดาที่ต้องคงไว้ ได้แก่ การคงรูปศัพท์ไว้เมื่อมีการแปลความหมาย การคงรูปศัพท์ไว้โดยมีการทำคำอธิบายกำกับ นอกจากนั้นยังเป็นรูปแบบของการเขียนด้วยคำง่ายๆ เมื่อเป็นข้อความเกี่ยวกับธรรมแห่งการดำรงชีวิตด้วยความไม่ประมาท เป็นรูปแบบของการเขียนโดยแทรกข้อความให้ผู้อ่านได้ข้อคิดด้วยเหตุและผลในขณะอ่าน และมีการนำเสนอรูปแบบด้วยโครงสร้างเนื้อหาที่เรียบเรียงตามความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นของอาจารย์เองโดยไม่ได้ออกเลียนแบบของใคร มีการนำเสนอเนื้อหาในเล่มด้วยการย่อความเนื้อหาสาระ โดยวิธีการเก็บใจความที่ไม่ซ้ำซ้อนจากต้นฉบับที่เป็นภาษาบาลี ๔๕ เล่ม มาเป็นฉบับภาษาไทย ๑ เล่ม เนื้อหาทั้งหมดนำมาสังเคราะห์และวิเคราะห์แยกออกเป็น ๕ ภาค แต่ละภาคเสนอเนื้อหาด้วยข้อความที่เป็นประเด็นหลัก และตามด้วยเนื้อหาที่แยกเป็นประเด็นย่อยๆ มีการนำเสนอเนื้อหาด้วยการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย และกำกับคำศัพท์ในเครื่องหมายวงเล็บไว้ให้เพื่อจะได้ใช้คำศัพท์นั้นต่อไปได้โดยไม่ต้องแปลอีก ซึ่งช่วยให้ได้ความรู้และความเข้าใจในขณะเดียวกัน

๒.๒ ลักษณะการเขียนโดยการย่อความที่คำนึงถึงสาระสำคัญและความครอบคลุมของเนื้อหาที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่ต้องการศึกษาพระพุทธศาสนา ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ภาษา มีการแทรกแหล่งที่มาของข้อมูลในวงเล็บ มีลักษณะการเขียนที่ชัดเจนคือ ไม่ต้องมีการตีความว่าอาจเป็นเช่นนั้นหรืออาจจะเป็นเช่นนี้ แต่มีลักษณะการเขียนที่เทียบเคียงภาษาอังกฤษบ้าง เพื่อเป็นการเปรียบเทียบว่าการแปลพระไตรปิฎกของชาวต่างประเทศนั้นมีความคิดเห็นอย่างไรในข้อความนั้นๆ เป็นลักษณะของการเขียนที่เลือกแปลข้อความบางตอน (โดยเฉพาะในภาคที่ ๒) จากพระไตรปิฎกแล้วนำมาไว้สลับกันคือความง่าย ปานกลาง และยาก มีลักษณะของการเขียนด้วยถ้อยคำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ กาลเทศะและบุคคล และใช้เครื่องหมายวรรคตอนตลอดทั้งเล่มสำหรับลักษณะการนำเสนอ เริ่มจากชื่อเรื่องของหนังสือ “พระไตรปิฎกฉบับประชาชน” เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ตรงสอดคล้องกับความต้องการของผู้เขียนและมุ่งใจให้น่าอ่าน มีการนำเสนอเนื้อหาด้วยการบรรยายให้เข้าใจในสังคมวิทยา มานุษยวิทยา โบราณคดี และประวัติศาสตร์ มีการบันทึกความเห็นของชาวต่างประเทศลงไปด้วย เนื่องจากมีข้อความภาษาอังกฤษที่ได้แปลไว้ในพระไตรปิฎก ใช้ประโยคที่แปลแล้วตามด้วยคำศัพท์ที่อยู่ในวงเล็บ และการใช้ประโยคที่ทับศัพท์ตามด้วยประโยคที่แปลไว้ในวงเล็บ และนำเสนอโดยการใช้อ้อยคำถอดจากพระไตรปิฎกบางคำเพื่อประหยัดหน้ากระดาษก็ทับศัพท์ลงไป เช่น สติ สมาธิ ปัญญา ที่ไม่อธิบายความหมาย หรือถ้าได้อธิบายไว้แล้วในตอนต้นก็จะไม่อธิบายซ้ำอีก รวมถึงมีการนำประเด็นต่างๆ ที่พบลงบันทึกในภาคที่ ๕

ว่าด้วยบันทึกทางวิชาการ ซึ่งเป็นภาคที่ไม่เกี่ยวกับเนื้อหาพระไตรปิฎก เพื่อชี้แจงให้ผู้อ่านได้เข้าใจในประเด็นต่างๆ ดังกล่าว

สรุปได้ว่า พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชนของสุชีพ ปุญญานุภาพ เป็นหนังสือที่เต็มไปด้วยความรู้ทางพุทธธรรมที่เหมาะสมสำหรับประชาชนโดยทั่วไปไม่ว่าจะเป็นชาติศาสนาใด หากได้อ่านและประพฤติปฏิบัติตามย่อมเกิดประโยชน์และประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๔.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ผู้นำคณะสงฆ์ในระดับต่างๆ ควรให้ความสำคัญในด้านการศึกษาพระไตรปิฎกฉบับต่างๆ และเผยแพร่ให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้ศึกษามากที่สุด เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญและจำเป็นในการนำคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

๒. องค์กรสงฆ์ในระดับต่างๆ ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาอบรมแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป ให้มีความรู้ในพระไตรปิฎก รวมทั้งยกย่องและส่งเสริมเยาวชนและประชาชนทั่วไปที่ประพฤติปฏิบัติตนตามคำสอนทางพระพุทธศาสนา อันเป็นการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในสังคมได้อย่างยาวนาน

๓. หน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชนควรสนับสนุนบุคลากรให้อ่านพระไตรปิฎกเพื่อให้มีความรู้ในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการนำหลักธรรมดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ท่ามกลางสังคมเต็มไปด้วยการแข่งขันกันเช่นในขณะนี้

๔.๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. การศึกษาเปรียบเทียบพระไตรปิฎกฉบับต่างๆ ของไทย
๒. การศึกษาพระไตรปิฎกเชิงพัฒนาการของต่างประเทศ
๓. การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพระไตรปิฎกของไทยและของต่างประเทศเชิงพัฒนาการ